

Schopnosť výkonnej funkcie u poruchy riadiacej funkcie CNS - mozgovej obrny:

A) Následky detskej mozgovej obrny

B) Následky detskej obrny - poliomyelitídy

A) **Detská mozgová obrna** - poškodenie mozgu, ku ktorému môže dôjsť pred, počas alebo po pôrode s viac alebo menej výraznou poruchou psychomotorického vývinu dieťaťa.

Príčiny:

- prekonanie vírusového ochorenia počas tehotenstva,
- krvácanie do mozgu počas pôrodu alebo po pôrode,
- nedostatočné krvné zásobenie mozgu a iné.

Prejavy disability:

- strata alebo neschopnosť kontroly vôľových svalov
- časté spojenie so zrakovým, sluchovým alebo aj mentálnym postihnutím.

Rozsah následnej motorickej neschopnosti sa veľmi mení, môže zasiahnuť určitú skupinu svalov spoločnej aktivity jedným alebo viacerými z nasledujúcich spôsobov:

- ochrnutie, oslabenie
- nekoordinácia pohybov
- nechcené alebo mimovoľné pohyby
- chvenie
- stuhnutie, spazmus niektorých svalových skupín

Prognóza a spoločenský dopad:

Ide o trvalý stav obvyčajne ťažkého zdravotného postihnutia.

Motorické, aj niektoré psychické funkcie môžu byť vylepšené:

- technickým zariadením,
- rehabilitačnou liečbou (Vojtovou metódou, Bobátovou metódou alebo inými)
- výcvikom (fyzioterápiou), výberom vhodného povolania

Poškodené mozgové tkanivo nemožno síce obnoviť, ale niektoré funkcie po intenzívnom rehabilitačnom cvičení rôznymi rehabilitačnými technikami môže prevziať okolitá, nepoškodená časť mozgu.

V obzvlášť ťažkých prípadoch veľmi veľkým úspechom je dosiahnutie určitého stupňa sebaobsluhy. Veľmi dôležité je začať s príslušným cvičením a komplexnou starostlivosťou čo najskôr.

Je nevyhnutné budovať pri detských oddeleniach diagnostickú sieť, tzv. **centrá včasnej diagnostiky** a podchytiť najmä deti narodené z rizikových tehotenstiev.

B) Detská obrna - poliomyelitída

Od r. 1960 sa tomuto horúčkovitému vírusovému ochoreniu predchádza očkovaním vo včasnom veku. Preto sa akútnymi prejavmi už spravidla nevyskytujú. Stretávame sa však s následkami z predchádzajúcich rokov.

Najčastejšie ide o:

- jednostrannú parézu, až plégiu niektorej končatiny, resp. oboch (hornej, aj dolnej končatiny)
- tzv post-polio-syndróm - slabosť vyskytujúca sa po prekonanej infekcii obrny, a ťažkosti spojené väčšinou s bolesťami a stavmi úplného vyčerpania. Tieto ťažkosti sú zväčša nezávislé do možných súčasne prebiehajúcich prejavov ochrnutia. Obzvlášť fatálne je, že sa tieto ťažkosti často objavujú až desaťročia po infekcii obrny a nie sú dokázateľné ani metódami klinického obrazu ani laboratórnou diagnostikou. Okrem toho tu treba zohľadniť, že len u ca. 1 % infikovaných sa objavia resp sa objavili symptómy obrny. Ale aj tento okruh osôb môže byť postihnutý post-polio-syndrómom

Schopnosť výkonnej funkcie u mozgovej obrny po náhlej cievnej príhode:

Porucha - obyčajne jednostranné poškodenie mozgového tkaniva, spôsobené náhlou poruchou krvného obehu v určitej oblasti mozgu:

- náhlym prerušením krvného zásobovania v určitej časti mozgu (trombóza ciev, embólia – najmä pri chlopňových chybách srdca),
- krvácaním do mozgu z prasknutej cievy (pri skleróze, pri vysokom krvnom tlaku, prasknutie cievnej výdute – aneurizmy)
- nádorom, úrazom

Disabilita: závisí od lokalizácie a rozsahu poškodenia:

- strata svalovej funkcie hornej aj dolnej končatiny na jednej strane tela - opačne ako je poškodenie mozgu
- zníženie kožnej citlivosti na strane postihnutia
- opuch (edém) zasiahnutej ruky alebo nohy
- porucha rovnováhy pri sadaní alebo vstávaní
- únavnosť, nedostatok pozornosti, vnímavosti, zmätenosť, porucha súdnosti, citová labilita, nedôslednosť pri práci
- porucha reči (zvlášť ak je zasiahnutá dominantná strana tela – u pravákov ľavá polovica mozgu, u ľavákov pravá polovica mozgu)
- zraková nedostatočnosť

Prognóza a spoločenský dopad

Prognóza a spoločenský dopad

Významnú úlohu zohráva vek, rozsah poškodeného mozgového tkaniva, čas, ktorý uplynul od cievnej príhody do začatia rehabilitácie, psychika postihnutého človeka, ale tiež rodinné zázemie

V priebehu prvých dvoch rokov sa môže dosiahnuť aj pomerne značné zlepšenie ako mobility, tak aj reči.

Je nutné počítať s pravdepodobnosťou opakovania mozgovej porážky, čo závisí od príčiny prvej epizódy.